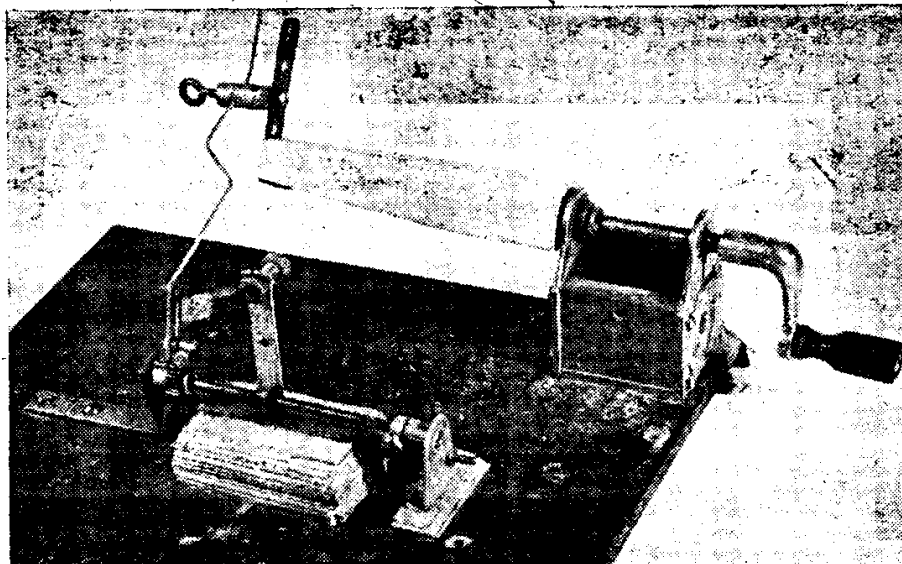

Amatőr tekercselőgép sorvezetővel

A trafók drágasága és hiánya (különleges csövekhez való hálózati és kimenő-trafók) ismét időszerűvé tették a házi készítést. Trafószámításra jelentek meg cikkek a szaklapokban, így a megtervezés nem nehéz. A tekercselésnél a kézi sorvezetés azonban nehéz és nem pontos; mivel a menetek sokszor egymás fölé kerülnek és ezáltal megnő az átütési veszély. A vadtekercselésnél pedig sokkal

gelye. A meghajtókarral ellentétes oldalon a tengelyvégre szereltünk egy — mind a négy oldalán lejtős — keményfahasábot, erre húzzuk a csévétekercselésnél. Lejtősre azért képeztük ki, hogy többféle vasmag keresztmetszethez használhassuk, azonban nincs akadálya annak sem, hogy minden vasmagkeresztmetszethez új famagot készítsünk. A csévé, (amit célszerűen prespánból, vagy ennek híján keménypapírból állítunk össze) a fahasáb mellé dugott kemény papíreszkökkel rögzítjük.

Az 1. ábra szerint L alakúra hajlított

»Amatőr tekercselőgép«ünk a valóságban

kevesebb huzalmennyiséget tudunk elhelyezni ugyanabban a keresztmetszeten.

A közölt tekercselőgéphez szükséges alkatrészek legtöbb amatőr lomtárából előkerülnek, elkészítése költséget nem, csak munkát igényel. A munkával viszont, ne takarékoskodjunk, mert minél pontosabban készítjük el, annál jobban tudunk vele dolgozni.

Magát a tekercselőgépet ki-kí tetszése szerint csinálhatja. A mintapéldánál egy rossz telefoninduktort alakítottunk át a következő módon: A mágneseket és az armaturát kivettük, levettük azonkívül a nagy meghajtó fogaskereket is. A felső (eddig csak az áttételt szolgáló) tengelyből lett a tekercselő ten-

lyukasztott vaslemezt a faorsó szabad végére szereljük egy facsavarral. Azért kell oldhatóan felszerelni, hogy a csévé fel-, ill. lehúzhassuk a hasábról. A lyukak nagysága a később említendő telefoncsavar felerősítőcsavarjának az átmérőjétől függ.

Magához a sorvezetőhöz (2. ábra) a következő alkatrészekre van szükség: 1. db. kis átmérőjű fogaskerék, mintapéldánknál ez a telefoninduktor armatúráján levő kis fogaskerék volt. 1 db. 12—15 cm. hosszúságú végig menetes rúd (átmérője 5—6 mm.), 1 db. hozzávaló, lehetőleg nagyméretű anya. A menetes rúd hossza a tekercselendő trafó hosszától függ, lehet rövidebbre is venni, ha csak

Elektrolit kondenzátorok

Dralovid ellenállások

Anódtelepek és

egyéb rádióalkatrészek

kaphatók:

Vidékre utánvétellel

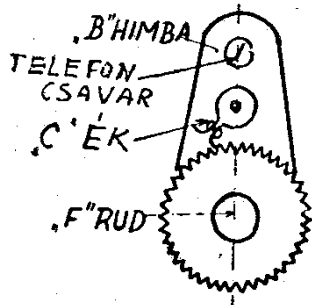
Telefon: 268-237.

Budán, XI., Bartók Béla-út 37

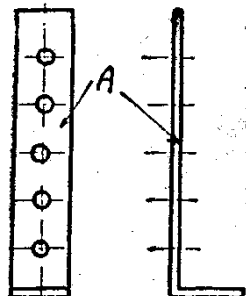
ECHÓ RÁDIÓ

kis trafókat tekercselünk. 1 db. »B«-jelű himba (3. ábra) ez egy régi fűtő-ellenállás közepe volt; 1 db. E-jelű összekötő, esetünkben ez kerékpárküllő volt. 2 db. telefoncsavar; 1 db. »C«-jelű ék,

„C” meghajlítás előtt

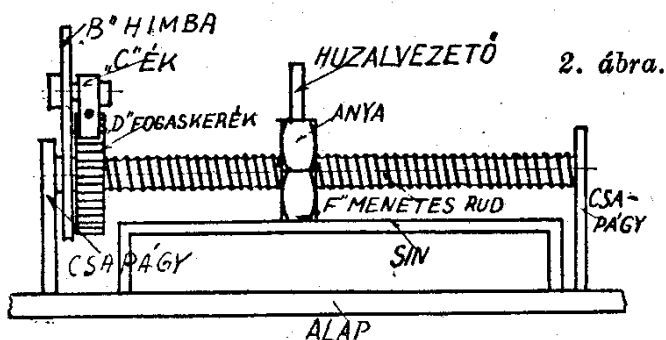

1-3. ábra.

amit vékony, de erős bádorgból vágunk ki és hajlítunk meg (az ábra szerinti alakra). Hajlítás után csavarral vagy szegeccsel középen összefogjuk.

Összeállítás a következőképpen történik: A csavarmenetes rudra ráerősítjük elmozdulásmentesen a kis fogaskereket. Emellé kerül — bármelyik oldalra a »B«-jelű himba. Ennek szabadon kell a tengelyen mozogni. A himbára kell felszerelni (az ábra szerinti módon) a »C«-jelű éket egy csavarral. Az éknek szintén szabad mozgásúnak kell lennie. Az anyára szereljük a huzalvezetőt magát. Ez lehet egy kislyukbögésű henger, vagy két csavarral összefogott vaspofa, ami közé bört helyezünk. Az anyát rá-

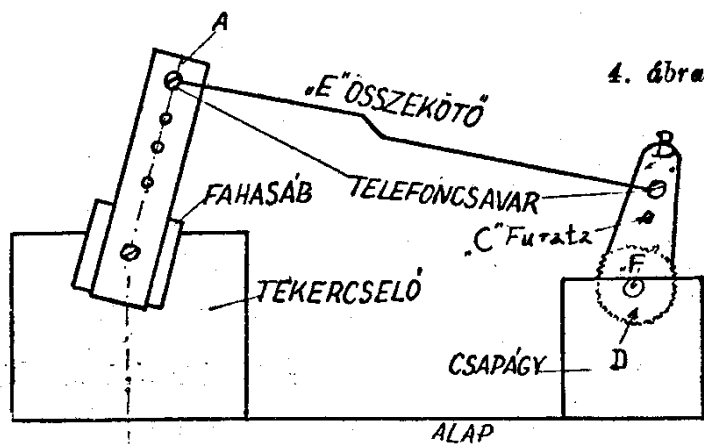
2. ábra.

csavarjuk a menetes rúdra. Az egészet végül két csapágyba fogjuk, aminek a segítségével az alaphoz erősítjük. Minél pontosabb ez a csapágybefogás, annál pontosabban fog működni a szerkezetünk. Az anya mellé kétoldalt, vagy csak alá sint kell helyezni, hogy elfordulását megakadályozzuk. — Hátra van még a himbára felerősíteni az egyik telefoncsavart és ebbe a csavarba, valamint a másik telefoncsavarba, ami a fa-orsó végére szerelt lemezre van erősítve, beszorítani az »E«-jelű összekötőrudat.

A szerkezet működése a következő: Tekercselésnél az »A«-jelű lemez körbe-

forog, ez magával viszi az »E« összekötőrudat (4. ábra.). Ez a rúd a »B« himbát előre-hátra mozditja ki nyugalmi helyzetéből. A himba a rajta levő ékkel beleakaszódik a fogaskerékbe és azt elfordulásra kényszeríti. A fogaskerékkel együtt forog az »F« menet, s rúd is és ezáltal a rajta levő anya, mivel körbe elfordulni nem tud a megtámasztó sin miatt, egyik irányba haladó mozgást végez. Az ék csak a himba előremozdulásánál kapaszkodik a fogaskerékbe és viszi előre, visszafelé »racsizva« jön. Ha a tekercselés elé a trafó széléhez, akkor az éket egyszerűen átbillentjük a másik oldalra és ekkor a fogaskereket, vele együtt a menetes rudat is ellenkező irányban forgatja, az anya pedig kezd a másik irányba haladni.

Hátra van még a különböző huzalvastagságnak megfelelő elmozdulásbeállítása. Ugyanis a középponttól minél távolabbi lyukba helyezük a telefoncsa-

4. ábra.

vart és vele együtt az »E« összekötőrudat, annál nagyobb lesz a rúd kilengése, ez viszont annál jobban elhúzza magával a »B« himbát, ami az elmozdulásának megfelelően hajtja meg a fogaskereket. Vastagabb huzalnál tehát a távolabbi lyukba kell elhelyezni az összekötőrud rögzítő csavarját.

Itt említjük meg, hogy mikor használhatunk a meghajtásra áttételt. Ha már felhasznált huzallal tekercselünk, ami az eredeti csévén beszáradt, jobban mondván a hő hatására egymással és a szigetelő anyaggal összeragadt; ezt nem célszerű — vékony huzal esetében — áttétellel tekercselni, mert könnyen elszakad. Viszont előzőleg a huzalt áttekeresni egy másik orsóra szintén nem célszerű, mert a sokszoros tekercselésnél a zománcszigetelés szemmel nem látható módon megrepedezik. Aki viszont új huzallal tekercsel gyári orsóról, használhat kis huzalátmérő esetében kb. 1:5-ös áttételt is.

Célszerű az egész szerkezet egy közös alaplaphoz szerelni, amin még a huzalt tartó orsó is elhelyezést nyer.

Sárközi Zoltán